GAZETA KRAKOWSKA

Nro 1.

Z KRAKOWA DNIA 4 STYCZNIA 1818 Roku W NIEDZIELĘ

— *Z Krakowa.* —

Na Posiedzeniu Ciała Prawodawczego dnia 24 b. m. i r. odczytano expedycyie od W. Senatu w odpowiedzi na kommunikowane proźby osob prywatnych nadesłane.

Stosownie do art. 135 Statutu urządzaiącego Zgromadzenia Polityczne odczytano przy ustępie Arbitrów, opinie przez Kommissyią Prawodaweczą dane, na zaskarżenie przeciwko dwom urzędnikom Konstytucyynym o nadużycie Urzędu, uczynione które to Opinie są za oddaniem tychże urzędników pod Sąd Naywyższy art. 10tym Konstytucyi obięty. Poczem przystąpiono stosownie do art. 139 tegoż Statutu do wotowania na propozycyią, czyli stosownie do Opinii Kommissyi Prawodawczey ma mieysce oskarżenie, a następnie oddanie pod Sąd Naywyższy, lub nie; po ukończeniu wotowania JW. Marszałek ogłosił, iż przeciwko iednemu z tychże urzędników Izba nieznalazła mieysca oskarżenia, przeciwko drugiemu zaś Izba daiąc mieysce oskarżeniu tegoż pod Sąd Naywyższy oddała, wskutku czego stosownie do art. 140 powyższego Statutu i art. 16 Konstytucyi JW. Marszałek wybrał losem 5 Członków zpomiędzy JJWW. Reprezentantów, to iest, JJWW. Gołuchowskiego, Grodzickiego, Hoszowskiego, Kucieńskiego i X. Paszkowicza, w tymże Sądzie Naywyższym zasiadać maiących.

Poczem JW. Marszałek z powodu nadchodzących Swiąt Sessyią do dnia 27 b. m. i r. solwował.

Dnia 27 b. m. i r. Sekretarz Seymowy odczytał Expedycyie od W. Senatu nadeszłe, iako to:

1. Wykaz kosztów na werbunek Milicyi potrzebnych, co do Kommissyi Skarbowey odesłano.

2. Odpowiedź na zapytanie JW. Marszałka względem proiektu do Prawa summy po X. Bittnerze pozostałey dotyczącego się, wskutku czego JW. Mąkolski odczytał proiekt do prawa względem przeznaczyć się maiącey summy po ś. p. X. Bittnerze na Skarb przypadłey dla dzieci w Towarzystwie Dobroczynności wraz z Rodzicami schronienie maiących, poczem Izba wspomniony dopiero proiekt do prawa iednomyślnie przyięła i w prawo zamieniła.

3. Proiekt do prawa względem sprze-

darzy 2 Kościołków, co Kommissyi Prawodawczey przesłano.

4. Odpowiedź na prośby osób prywatnych w różnych przedmiotach kommunikowane.

5. Doniesienia o uczynionych środkach stosownie do wezwania Izby względem sprowadzenia zwłoków ś. p. Tadeusza Kościuszki, Sławnego Bohatera Polskiego do Grobów Miasta Krakowa.

6. Doniesienie o uczynionem na wezwanie Izby przedstawianiu względem pozostania nadal Władz Królestwa Polskiego w Mieście Krakowie.

7. Odpowiedź na uczynione wezwanie Izby względem wskazanie przez W. Kommissyią Organizacyyną zasady dyspensowania Izbę od ścisłości inicyatywy Senatu, która to odpowiedź Kommissyi Prawodawczey przesłaną została.

Następnie JW. Piekarski Repre. Gm. ny Okręgowey Modlnica odczytał Rapport imieniem Delegacyi do złożenia hołdu i powinszowania w dniu 24 b. m. i r. N. Królowi Polskiemu z powodu uroczystości tegoż Monarchy wyznaczoney; tudzież odczytał wniosek względem pawrocenia summy przez Woyta od Gromad Gminy Lipowiec wybraney, który to wniosek do W. Senatu odesłano.

JW. Sekretarz Seymowy odczytał proiekt do prawa od W. Senatu nadesłany względem zastąpienia deficit, przez podatek Klassyczno - Osobisto - Przemysłowy, co do Kommissyi Skarbowey przesłano.

Po parogodziennem dla spoczynku zawieszeniu Sessyi, JW. Sekretarz Seymowy odczytał przez Kommissyią Skarbową dane opinije iako to:

1. Nad proiektem do prawa, względem porównania podatku podymnego żydowskiego z innemi Obywatelami Miasta Krakowa, który proiekt Kommissyia zgodny bydź z prawem uznała, a Izba takowy iednomyślnie przyięła i w prawo zamieniła.

2. Nad proiektem do prawa względem zastąpienia deficit przez podatek Klassyczno - Osobisto - Przemysłowy, który proiekt Kommissyia rownie zgodnym bydź z prawem uznała, a takowy Izba w prawo zamieniła. Przy każdym z powyższych z proiektów uczynił JW. JX. Dubiecki Repr. Gminy 6 M. Krakowa wniosek imieniem Duchownych, aby Ciż w równey ilości z Obywatelami nie zaś większe iak Starozakonni opłacali podatki.

3. Nad proiektem do prawa względem opłaty do Skarbu pod tytułem Kamelaryynego przez Starozakonnych wnosić się maiącey, który zgodny bydź z prawem Kommissyia uznała, a który to proiekt Izba przyięła i w prawo zamieniła, a zarazem na wniosek JW. Kucieńskiego Repr. Gminy 2 M. Krakowa uchwalono, aby W. Senat wezwanym został, iżby wydatki z dochodów Kameleryynych M. Krakowa teraz bardzo umiarkowanie wzięte, na przysłość proporcyionalniey porównanemi były.

4. Nad przedstawieniem W. Senatu względem oznaczenia summy na zaciąg Milicyi potrzebney, wskutku czego Izba stosownie do opinii Kommissyi umieszczenie summy na Budżecie wydatków ogólnych postanowiła.

Na wniosek JW. Soczyńskiego Repr. Gminy 1. uchwalono, aby W. Senat wezwanym został o danie odpowiedzi na kommunikowane sobie od Izby wnioski i

proiekta.

Odczytano proiekt do prawa względem sprzedarzy Domów Rządowych, po Modyfikacyiach przez Izbę uczynionych od W. Senatu nadesłany, który to proiekt do Kommissyi Prawodawczey odesłano.

Następnie JW. Marszałek z powodu nadchodzącego Swięta Sessyią do dnia 29 b. m. i r. solwował.

Jacek Krzyżanowski.
Sekretarz Seymowy.

Z Warszawy d. 27 Grudnia.

Dnia 23 b. m. iako w wigiliią uroczystości Urodzin Nayiaśnieyszego Cesarza i Króla, Pana naszego Miłościwego, dano na teatrze narodowym, oświeconym wewnątrz rzęsistem światłem (po odegraniu komedyi: Barbara Zapolska) Kantatę z muzyką JPana Kurpinskiego, w czasie którey ukazały się dwa obrazy z żywych ułożone osób. Pierwszy wystawiał Cnotę z iey orszakiem, w takim składzie:

Cnota ubrana biało z niebiesko-gwiaździstym welonem; spokoyność w twarzy, oczy łagodne zapowiadaiące szczęście: Wierność wiedzie ią za dłoń dążąc ku Sprawiedliwości, którą wskazuie Cnota, po drugiey stronie Niewinność wpatruiąca się w wzrok Cnoty. Daley na przodzie po prawey, dwoie starych z twarzą pogodną wyobrażaiących cnotliwe Małżeństwo. Po lewey, dwoie młodziuchnych w skromnem obięciu wyobrażaiących cnotliwą miłość. W głębi, grono osób wyobrażaiących uciechy, otaczało Cnotę. — Przy tym pierwszym obrazie śpiewano Solo z następuiącemi wierszami Pana Brodzińskiego.

Cnota iest piękna, wesoła,
W gwiazdzistey swoiey osłonie:
Spokoyność widać z iey czoła,
Wierność wiedzie ią za dłonie,
Skinieniem wspaniałość włada,
Łagodność mieszka w iey oku,
A niewinność przy iey boku
Szczęście nasze zapowiada;
Grono uciech ią osłania,
Gdy niszczy troski, zgryzoty,
Starszych budzi do ochoty,
Młodych nęci do kochania.

Drugi obraz Połączenie Swiatła z Cnotą.

W głębi sceny słońce, a na przodzie popiersie Nayiaśnieyszego Cesarza i Króla: Po prawey Iego stronie Apollo w obięciu z Cnotą, a między niemi Jeniiusz trzymaiący Róg obfitości; po teyże stronie osoby trzymaiące godła nauk i kunsztów, iako to: glob, księgę, lirę &c. Po lewey Sprawiedliwość wiedziona przez Czas, a wsparta na Religii; po teyże stronie, osoby z pługiem, kotwicą, młotem, wyobrażaiące trzy główne źrodła zamożności kraiu, iakiemi są Rolnictwo, Handel i Rękodzielnie. Grono osob z girlandami otaczało popiersie N. Pana. — Przy tym obrazie śpiewano na same tylko głosy kwartet:

Próżno na piasek, słońce śle oświaty,
Zła ziemia nic nie urodzi:
Próżno grunt żyzny wyprowadza kwiaty
Tam gdzie słońce nie dochodzi:
Tak próżne światło tam gdzie niema cnoty,
Prożna cnota wśród ciemnoty.
Szczęsny kto cnotę łącząc przy rozumie
Jedno drugiem wspierać umie.

Zakończył chór ogólny:

Chwała Ci w gronie twych dzieci.
Chwała niech będzie na wieki, &c....

W sam dzień uroczystości, wszystkie Władze kraiowe składały powinszowania Jego Cesarzewicowskiey Mości W. Xięciu

Konstantemu, poczem solenne było nabożeństwo w Kościele katedralnym, w kaplicy Greckiey i innych Kościołach, gdzie modły gorące zasyłano do Króla Królow, aby lat iak naydłuższych i wszelkiey pomyślności udzielić raczył, nayłaskawiey nam panuiącemu Monarsze. Wieczorem gmachy publiczne i całe miasto były oświecone.

Delegacyia Administracyyna w Zastępstwie Rady Stanu Królestwa Polskiego.

W skutek Ustawy Namiestnika Królewskiego z d. 20 Lutego 1816, artykułu 38, podaie do wiadomości stron interessowanych, iż następuiące sprawy pod iey ostateczne wyrokowanie oddane, na wokandę w pisane zostały.

Z Dzierżawnych.

1. Sukcessorów zmarłego Kurcyusza, byłego Naddzierżawcy Ekonomii Tkaczew, w Woiewództwie Mazowieckiem.
2. Jana Maja Dzierżawcy Starostwa Bodaczewa, w Woiewództwie Krakowskiem.
3. Karola Zambrzyckiego, Dzierżawcy Ekonomii Łęczno, w Woiew. Kaliskiem.
4. Maryanny Bzowskiey, Dzierżawczyni Klucza Lipie, w Woiew. Mazowieckiem.

Z Allewiacyynych.

Gminy Sosnowicy, w Woiewództwie Podlaskiem.

Nakoniec, zapadłe ostatecznie wyroki w sprawach iako to, Dzierżawnych:

1. Dla Ignacego Słąki, Naddzierżawcy Ekonomii Goszczyn, do Kommissyi Woiewództwa Mazowieckiego.
2. Dla Jana Friederyka Radke, Naddzierżawczy Ekonomii Przedecz, zaocznie zapadły, ponieważ Naddzierżawca ani sam osobiście, ani przez swego Pełnomocnika niestawił się, do Kommissyi Woiew. Mazowieckiego przesłane zostały.
3. Kazimierza Lemnickiego, Dzierżawcy Dóbr Maścibrody, tu w Warszawie stronie doręczono.

Z Liwerantckich.

Dla Starozakonnego Abla Lewinsohna Liweranta koni dla woyska Polskiego, w Warszawie stronom doręczono.

Działo się w Warszawie dnia 24 mca Grudnia 1717 r.

(pod.) *Wybicki*, *S. W. P.*
(pod.) *Misiewicz*, *Pisarz.*

Kommissyia Rządowa Przychodów i Skarbu.

Uwiadomiona będąc, iż w kraiu ościennym dostrzeżone zostały znaczne summy piastrów Hiszpańskich, w których srebro iest tylko w czystości 8 łótow 6 granów, gdy właściwie powinno bydź proby 14 łotów 5 granów; iż takowe falszywe piastry, maiące tylko wartości około 5 zło. są dokładnie zrobione, tak, iż od dobrych trudno ie rozpoznać; zapobiegaiąc wcześnie, ażeby obywatele i Skarb Publiczny przez napływ takowych pieniędzy, a wykupywanie złota lub dobrey monety, na stratę narażeni nie byli, podaie to do powszechney wiadomości, a oraz postanowiła, że lubo w tabelli ocenienia zagranicznych pieniędzy wydaney przez siebie d. 5 Grudnia 1815 r. piastry Hiszpańskie oszacowane zostały po 8 zło. 17 groszy, i w tym szacunku dotychczas przez kassy Publiczne pobierane były, teraz iuż iednak w żadney opłacie do Skarbu należącey się przyymowane więcey nie będą.

Osoby maiące ten rodzay pieniędzy, mogą się udać do mennicy, gdzie według

wagi i proby przyymowane i natychmiast będą płacone, a ieżeli są dobre co do gatunku srebra nieoberznięte i w cyrkulacyi nie bardzo wytarte, każda sztuka o ułomek grosza wyżey nawet iak 8 zło. 17 groszy zapłacona tam zostanie. — Działo się w Warszawie d. 25 Grudnia 1817.

W zastępstwie Ministra Prezydującego, Senator Kasztelan.
(podp.) *Badeni.*
Sekretarz Jeneralny
(pod.) *Kruszynski.*

Bieńkowski, *J. J. M.*
Za zgodność: *Łapiński*, *D.*

Z Kocka 16 Grudnia.

W tuteyszym parafialnym Kościele na dniu 16 b. m. odbyło się żałobne nabożeństwo za duszę ś. p. Tadeusza Kościuszki w przytomności W. Podpułkow. Weisflog, dowódcy 3ciey bateryi lekkiey artylleryi pieszey, Officerów i wielu znacznych Obywateli. Nabożeństwo odprawione było przez W. JXiędza Iwanowskiego Dziekana, i innych wielu Kapłanów. Kościół okryty cały kirem czarnym, katafalk wznoszący się na działach, pałaszami w koło, i rzęsistem światłem kosztem bateryi ozdobiony, wyobrażał wielki smutek, a w śród nayświększey cichości miał mowę W. JXiądz Moneta, Proboszcz mieyscowy, wystawiaiąc czyny tego znakomitego Męża, a w końcu dziękuiąc W. Podpułkownikowi Weisflog, oraz W. Witkowskiemu Plenipotentowi dóbr Hrabstwa Kockiego, za przyłożenie się do tak chwalebnego i przykładnego nabożeństwa.

Z Jasney Góry Częstochowy 11 Grudnia.

W Kościele tuteyszym WW. XX. Paulinów na Jasney-Górze odbyło się żałobne nabożeństwo za duszę ś. p. Tadeusza Kościuszki. W spaniale przybrane w kaplicy tuteyszey Castrum doloris, trumna aksamitem obita, i rzęsistem światłem iarzących świec, i lampami oświecona, a na tey czapka, szarfa, i inne znaki woyskowe zmarłego, oraz i portret tegóż, smutny i tkliwy wystawiały widok, i wzbudzały licznie zgromadzonych na ten obchód pamięć ku czci godnemu Mężowi, którego czyny waleczne i poświęcenie się dla kraiu, wielu byłym pod tegóż Wodza naczelnictwem obcemi niebyły. Mieyscowi Weterani w liczbie kilkunastu, którzy pod tem Wodzem służyli oyczyznie, czynili honorową usługę przy katafalku pod przewodnictwem W. Kapitana Przespolewskiego tu na stanowisku pogranicznem w mieście Częstochowie konsystuiącego. Przy nader wielkim zgromadzeniu ludu tak z okolic, iako i z mieysca, oraz i licznego z klasztoru i parafii bliskich Duchowieństwa świeckiego (które po odprawieniu Mszy S. odśpiewało za duszę zmarłego wigilie) mszą wielką w kaplicy w assystencyi zwykłey, przy muzyce celebrował W. JX Lachowski Prowincyał zgromadzenia XX. Paulinów, wśród którey JX. Lipiński tegóż zgromadzenia kaznodzieia, z stosownie wybranego textu Pisma Sgo: Chodziła drogą prostą noga, od młodości moiey. Gorliwie obstawałem przy dobru powszechnem, i nie będę się wstydził... dla tego wieczne dziedzictwo posiadać będę, z ksiąg Pisma Sgo. z Rozdz. Eklesiast: 51, miał kazanie, w którem od młodości wystawiwszy czyny tego Męża, zawody woyskowe, te zaś w różnych kraiach i epokach rozebrawszy, a szczególniey w naszym narodzie wsławione, dowiódł iż chociaż śmierć tegóż Wodza siły ciała trudami i różnemi przy-

godami nieprzyiemnemi zwątlone przecie ła, należy nie powątpiewać, aby iego usługi dla kraiu, oyczyzny, rządów i władców, serce nieskazitelne, zawsze cnotliwe i nie zachwiane, wiecznem dziedzictwem duszy wynadgrodzone nie zostały. Po skończoney wielkiey Mszy, wspaniały kondukt Rzymski (Conductus major) przez przytomne Duchowieństwo i kapelę z modlitwami na głosy odśpiewany, zakończył smutny ten obrządek, po którym W. Kapitan Przespolewski w krótkiey mowie do przytomnych stratę tego Męża w kraiu i woyskowości wystawiwszy, podziękował Duchowieństwu za odbyte tak wspaniałe za duszę ś. p. Tadeusza Kościuszki nabożeństwo, które z własney chęci ku czci zmarłego przez nich dobrowolnie odprawione zostało, a Weterani wszyscy assystuiący wraz z W. Kapitanem rzeczonym przez W. Radcę Felixa Kamieńskiego na obiad zaproszeni zostali, Obywatele zaś i Xięża świeccy do klasztoru; w końcu ubodzy za duszę ś. p. zmarłego iałmużną od przytomnych obdarzeni zostali.

A. Łabęcki.

Z Moskwy 18 *Listopada d. k.*

Szlachta Gubernii Moskiewskiey dała dnia 15 t. m. bal świetny, który obecnością swoią zaszczycić raczyli N. Cesarz Jmć. NN. Cesarzowe z NN. WW. Xiążętami Mikołaiem i Michałem, tudziesz Xiążęciem Pruskim Wilchelmem. Gdy starsi szlacheckiego zgromadzenia, mieli zaszczyt upraszać N. Cesarza, ażeby bal ten nayłaskawiey obecnością swoią raczył uświetnić, Cesarz Jmć. przyiąwszy ich z właściwą wspaniałości swoiey uprzeymością, wezwał do swoiego stołu. W dniu następnym mieli szczęście otrzymać podobnęż wezwanie od N. Cesarzowey Maryi Federowney. Przeięci tak wysokiemi względami pomienieni starsi szlachty, wszystkiego użyli, cokolwiek bal ten naywspanialszym uczynić mogło. Piękne oświecenie sali, porządek i przepyszna wieczerza zupełnie temu odpowiadały. O godzinie 8 wieczorem, N. Cesarz z NN. Familią raczył przybydź do zgromadzenia, i rozpoczął bal z N. Cesarzową Maryią Federowną, zwykłem Polskim tańcem. Pod czas balu starsi ze szlachty, mieli zaszczyt podobnież iść w Polskim tańcu z NN. Cesarzowemi. O godzinie 11 gdy N. Cesarz opuścił zgromadzenie, rozpoczęła się wieczerza, zaszczycona obecnością NN. Cesarzowych, tudzież W. X. Michała Pawłowicza i Xięcia Pruskiego Wilchelma. W liczbie gości, których na tem balu znaydowało się przeszło 1,200, byli także, Xiążę Alexander Wirtemberski, Ministrowie obcych Macarstw, tudziesz wielu znamienitych z dzieł woiennych Jenerałów Rossyyskich.

Dnia 28 z. m. otworzony został w Tambowie oddział Rossyyskiego towarzystwa Bibliynego.

Z Petersburga d. 27 *Listopada d. k.*

Port Kronsztadski zupełnie iest zamknięty, gdyż odnoga Finlandska iuż zamarzła. Przez cały przeciąg tegoroczney żeglugi liczono 1,703 okrętów, które weszły do tego portu, a 1,708, które wyszły z niego. Liczba ta wielka okrętów iest w porcie tym bezprzykładną. (Z Rus: Inwalida:)

Z Wilna d. 4 *Grudnia d. k.*

W Trokach i Telszach, obywatele zgromadzeni na elekcye, uczcili pamiątkę ś. p. Tadeusza Kościuszki, przez odpra-

wiane za duszę Jego żałobne nabożeństwo.

Z Londynu, d. 16 Grudnia.

Xżę Leopold mieszka ciągle w Claremont i wcale nie myśli w tych czasach przedsiębrać na stały ląd podroży, iak pisma tuteysze rozgłosiły.

Z Wiednia przywieziono tu piękne porcelanowe naczenia dla Xcia Rejenta.

Gazeta Times wyraża, iż całkowity dług W. Brytanii wynosi 789 mill. 926,680 fszt.. do którego przydać potrzeba 1 mill. 859,435 dożywotnich i 230,200 fszt. czasowych penssyy. Pomiędzy powyższym długiem znayduie się 287 mill. prywatney własności, 198 mill. pieniędzy depozytowych, 175 mill. od 6 miesięcy przez wiele rąk przechodzących pieniędzy, 16 mill. własności cudzoziemcow, 15 mill. zakładow i korporacyiow, a 31 mill. zostąie w zarządzaniu izby skarbowey.

Jenerał Brisbane przeznaczony iest na gubernatora osady Nowey Südwallis. Posiada on wiele astronomicznych wiadomości, które w owey strefie pomnoży. Teraz znayduie się przy naszem woysku we Francyi.

Gazeta Morning-Chronicle wyraża: "Poseł Hiszpańskki oglądał parową prassę gazety Times, i taż gazeta zaraz nazaiutrz ostrzega swoich współziomkow o niebezpieczeństwie mieszania się do sprawy rokoszanow Hiszpańskiey Ameryki. — W kilka dni potem ogłosiła gazeta Times artykuł z Morning-Chronicle o aresztowaniu w Genui Piątkowskiego; ale opuściła te słowa: "chociaż Piątkowski opatrzony był paszportem przez Lorda Castlereagh do Włoch.„ Czyliż Lord Castlereagh zaszczycił także swoim odwiedzeniem parową prassę gazety Times?„

W Listopadzie w prowadzono do portow Londynu, Liwerpoolu i Glasgowa 36,695 pak bawełny.

Gazeta Goniec odwołuie rozpuszczaną wiadomość o ustąpieniu woyska sprzymierzonego z Francyi.

Przeznaczona do Hiszpanii Rossyyska eskadra pod Kontra admirałem Moller, zawinęła d. 9 b. m. do Dealu.

Okręt z 170 młodych Anglikow, którzy uwiedli się prożną nadzieią zrobienia szczęścia przy rokoszanach w południowey Ameryce, rozbił się pod brzegami Francuzkiemi pod Quessant i ze wszystkiemi ludźmi zatopił. Jnny okręt wiozący do południowey Ameryki 80 officerow Angielskich zatrzymany na Tamizie został przez celnego dozorcę.

Miasto Bath nadało Królewiczowi Xciu Klarencyi prawo obywatelstwa. Podczas daney z tego powodu uczty, gdy spełniono zdrowie tego Xcia, nieiako Królewicza, ale iako obywatela, rzekł tenże: W każdym innym kraiu, procz Anglii, w którey tytuł obywatela iest chlubą, wzdrygałbym się iako Xżę krwi Królewskiey, przyiąć mieyskie obywatelstwo.

Burze poczyniły pod naszemi brzegami wielkie szkody.

Rozchodzi się pogłoska, że Hiszpaniia wszystkie swoie osady w południowey Ameryce ogłosi w stanie zamknięcia, iak tylko nadeydzie do Hiszpanii eskadra Rossyyska i ludem osadzona zostanie. Rzeczona eskadra ma razem Atlantycki Ocean z rozboyniczych okrętow oczyścić i pod brzegami południowey Ameryki krążyć, dla nie dopuszczania tam za-

doych okrętów, wyiąwszy pod banderą Hiszpańską.

Naczelny Wódz Hiszpański w południowey Ameryce, Morillo, miał woyskowy swoy zawod od kaprala w Hiszpańskiem morskiem woysku pod Angielskiemi offizerami w Vigo rozpocząć. Nieprzyiemne zayścia między nim i temi officerami miały wzniecić iego nienawiść przeciw Anglikom, i udaiąc się do południowey Ameryki, oświadczył, iż żadnego Anglika nie oszczędzi, którego tam natrafi. Podczas rewolucyi Hiszpańskiey, dowodził Morillo zbroyną pod owczas kupą, a okazawszy nieustraszonność i stałość umysłu, powierzoną mu została wyprawa przeciw rokoszanom południowey Ameryki, którey zresztą żaden z jenerałow podiąć się nie chciał. Teraz został, jak wiadomo ztamtąd odwołany, i mianowany na iego mieyscu iest Jenerał Cazigal, który ieszcze z Hiszpanii nie odpłynął, i iak mowią, nie chce odpłynąć. Wysłanie tamże 3,500 woyska z Kadyxu idzie bardzo opieszale; dotąd tylko potrzeby woienne i żywność maią się na okrętach znaydować, ale nayważnieyszey rzeczy żołnierzy brakuie.

Baltimorska gazeta pod d. 10 Listopada, zawiera list znakomitego domu kupieckiego w Hawannie, który donosi, iż podług ostatnich wiadomości z Mexyku, Jenerał Mina wtargnął w głąb tey prowincyi i znayduie się o kilka tylko mil od iey stolicy. Dla zniszczenia szkodliwego wrażenia, które wypadek ten mogłby sprawić, rząd Hiszpański kazał ogłosić doniesienie, podług którego Mina iest przez woyską królewskie opasany i nie potrafi uyść przed niemi. Pomimo tego z strony rządu Hiszpańskiego doniesienia, zaprzestano iednak z Hawanny wysełać towarów do Werakrux i Mexyku. Niektóre gazety doniosły, że Jenerał Powstańców Paez pobity został w prowincyi Wenezueli, lecz gazeta Jamaiska twierdzi przeciwnie, że tenże Jenerał znaczne nad Hiszpanami w tey okolicy odniósł korzyści. Jenerał Hiszpański Calzado przeszedł z 700 Kreolów do powstańców, i złączywszy się z Paezem, uderzyli razem i pobili Hiszpańskich Jenerałów Correz i Gorrin. Przeyście Calzado do powstańców przypisuią poróżnieniu się z nim Morillo, który chciał odebrać mu Dowodztwo. Boliwar znayduie się w Guianie, Piar, Paez i Marino idą przeciw Karakas, opanowawszy Kumana i Barcelona. Morillo znaydować się ma ieszcze w Karakas, i trudni się wywiezieniem ztamtąd, co tylko zabrać można, do Puerto Cabello, ponieważ niema dostateczney siły do utrzymania się w Karakas przeciw sile powstańców. — Podług innego doniesienia z Kurasao, Jenerał Piar wchodząc do Barikas zdobył w rzeczach 200,000 talarów. W bitwie poprzedzaiącey tą zdobycz, pobił on 3ch tysiączny korpus Hiszpanów pod Jenerałem Correa, który zabity został. Miasta Merida i Truxillo zaięte są przez powstańców. W mieście Maracaybo, gdzie powstali mieszkańcy przeciw władzom Królewskim wielkie panowało zaburzenie.

W Bazylii nałożono znaczne cło na obce wina i niewolno ich iak tylko na Portugalskich okrętach wprowadzać. Rząd chce podnieść handel i żeglugę kraiową; przy Dworze i w woysku używać tylko maią rzeczy kraiowych. Zamyślaią nawet skład drzewa farbownego, którym dotąd była Anglia, przenieść do Lizbony.

DODATEK DO N^ro 1. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 4 STYCZNIA 1818 Roku W NIEDZIELĘ.

— Z *Krakowa* —

Kolęda od Ubogich będących pod Opieką Towarzystwa Dobroczynności.

Cóż to za niewidzialne, Bostwo się ziawiło!
I na tey szczytney góry, osadza nas grzbiecie?
Nas, dla których przytulku na ziemi nie było.
Pomiot nędzy, odrzutki zaniedbane w świecie.
Ah! wszak to Dobroczynność zawarła przymierze,
By się nieszczęśliwemi zakrzątnęła szczerze!
Uczułyśmy Jey dzielną Opiekę sieroty,
Gdy się nad poniewierką naszą zlitowała:
Gdy odpieraiąc ostre, złego losu groty:
Balsam pociechy w serca zakrwawione wlała.
Których nieubłagane Przeznaczenie ściga,
Dziś nas tuli do łona, ratnie i dzwiga.
O Ty! coś łzy otarła, ukoiła troski,
Wątłych sił i człowieka w niedoli podporo,
Witay Dobroczynności! Ty Przymiocie Boski!
Witamy Cię Twe dzieci prawa Niebios Córo!
Pozwol, niech gdy z Twey dłoni choyne dary mamy,
Choć drżącym głosem ku Twey Chwale zaśpiewamy.
Rok miia Matko, iak nas Twe hoduie dzieło,
Jak spłoszone rozpaczą zgromadziłaś dzieci,
Skoiarzenie, co w Twoim łonie się poczęło,
Nie wygasłą ofiarę ku czci Stworcy nieci.
Tey gdy szybkim ulotem wznoszą się płomienie,
Hymnem błogosławieństwa, brzmi nasze schronienie.
Oby te wysłuchane na górnym Syonie,
Nieśmiertelność Swiętemu Związkowi ziednały,
Co nas ma w swoiey pieczy w życiu i przyzgonie,
Co dla dobra ludzkości poświęca się cały.
Na iakąż się Druzyna ofiarę zdobędzie?
Oto Modły, łzy wdzięczności składa dziś w kolędzie.

Poprawia się omyłka w przeszłym Nr. Gazety na pierwszey stronnicy po prawey stronie w artykule o Jenerale Kościuszko zaszłą. W piątym wierszu od dołu zamiast: *z tem wdzięczaiącem westchnieniem*, bydź powinno: z tem udręczaiącem westchnieniem.

Z Paryża d. 16 Grudnia.

Spory względem proiektu do ustawy o wolności druku dotąd ieszcze się ciągną. Przerwało ie na chwilę wniyście do izby deputowanych Ministrow ziązkow zagranicznych Xcia Richelieu, woyny, morskiego, skarbowego, sprawiedliwości, wraz z Sekretarzem jeneralnym skarbu, Baronem de la Bouillerie, Dyrektorem podatkow niestałych, Baronem Barent, i Dyrektorem celnym St. Cricq. Minister skarbowy, Hr. Corvetto, zabrał głos i wniosł plan budżetu na rok 1818, którego treść następuiąca:

Wydatki zwyczayne i nadzwyczayne utrzymane na rok 1818 wynoszą —	Fr. 767,776,600
Wydatki	
1) Zwyczayne, wraz z powiększeniem biskupstw, &c.	Fr. 680,976,500
2) Nadzwyczayne —	Fr. 312,258,422
Ogółem	Fr. 993,234.922

Wydatek przechodzi więc dochod o 225, 244,022 fr.. Wypadek ten przewidziany już był w r. zeszłem; zmnieyszenie 80 mill. na r. 1818 w pomiar 1817 r. iest poprzednikiem corocznego zmnieyszenia się wydatkow we Francyi. Po przeczytaniu budżetu wniosł Minister skarbu proiekt do ustawy, aby mu wolno było wybierać do pół roku gruntowe, a niestałe podatki do poki budżet uchwalony nie zostanie. Izba uchwaliła, iż budżet wzięty pod rozwagę zostanie, skoro proiekt do ustawy względem wolności druku uchwalony zostanie. — Tu zabrał głos Baron Bignon i mowił przeciw ustawie względem wolności druku. Wystawił dwa przypadki, w których wolność druku ostać się powinna: 1) Sądy tylko kryminalny i przysięgłych rozpoznawać powinny iey nadużycia i przestępstwa: Sąd policyi poprawczey niema do tego żadnego prawa. (Ministrowie zapewniaią nam tę prerogatywę wczasie, ale to dopiero za 100 lat nastąpić może.) 2) Dzienniki powinny takiey samey używać wolności iak inne pisma, ale ieżli idzie o nadużycie ich wolności, tedy powinny złożyć kaucyią, a to będzie naydogodnieyszą względem nich cenzurą. Dopoki dzienniki nie będą wolnemi (mowił daley) nie można inaczey o Ministrach myśleć iak, iż są boiaźliwemi, słabemi i bezsumiennemi. Gdyby dzienniki były wolnemi, ileż nie dowiedzielibyśmy się o nadużyciach, które dzieią się w kraiu, i moglibyśmy im na przyszłość zapobiedz? Jleż nie zachodzi zdrożności, które mieysca mieć nie powinny, i iaki tryumf dla Ministrow, że mogą za to karać, co wolno mogło bydź powiedzianem. — Po Baronie Bignon mowił Minister policyi Hr. Cazes przeszło dwie godziny, zbiiaiąc iego zarzuty. Po nim mowił Minister spraw wewnętrznych P. Lainé i na iego mowie zakończyło się posiedzenie.

Rozporządzeniem Królewskim z d. 10 b. m. przeznaczonych iest 150,000 hektorów (300,000 morgów) lasow na sprzedarz. Co rok mą bydź część sprzedana, i pieniądze z sprzedarzy w kassie na umorzenie długów maią bydź złożone.

Zaczenaią tu teraz nawet śpiewaków teatralnych napastować. W. operze Mitrydata na teatrze włoskiem Pani Catalani spiewy przyięte były z oklaskami, ale przewieziony przez nią z Włoch spiewak Tramazani, którego sława tu poprzedziła, i pierwszy raz w Mitrydacie pokazał się na

scenie publiczney, tak nielitościwie był przyięty, iż musiano spuścić załonę. Pani Bianchi odebrała także zamiast laurów ciernie. Jedna tylko młoda Niemka, Panna Bereiter, uzyskała łaskę Publiczności.

Niderlandskie i Saskie kobiety (wyraża ieden z dzienników Paryzkich) daią Francuzkim kobietom piękny przykład; postanowiły bowiem nie używać do swoich ubiorów, iak tylko kraiowych rzeczy i dały sobie słowo gardzić kobietą i nie przemówić do niey, któraby się pokazała w ubiorze z rzeczy zagranicznych. "Spodziewamy się (dodaie tenże dziennik) iż wkrotce usłyszemy o podobnymże układzie Paryżanek. Mamy iuż towarzystwo macierzyńskiey miłości, czemuż także mieć nie możemy narodowego przemysłu?,,

W Palais-royal, w mieyscu dawney kawiarni dla cudzoziemców, utworzono teraz nową, w ktorey sześć dziewcząt po Czerkasku ubranych usługuią gościom.

Jedna z swiatłych kobiet zadziwiona wolnością, iakiey niektóre nasze dzienniki od kilku dni używaią, rzekła do wydawców Dziennika ogólnego: ,, Oto Mći Panowie, nadszedł czas, z którego powinniście korzystać.,, Chętnie korzystalibyśmy z tey rady, odpowiedzieli wydawcy rzeczonego dziennika, ale kiedy wymowni mężowie bronią naszey sprawy, do nas należy bydź skromnemi i cierpliwemi; oby tylko ta cierpliwość, iak ieden z zacnych członków w izbie deputowanych powiedział, nie była wiekiem.

Z Włoch d. 9 Grudnia.

Po pierwszey adwentowey mszy d. 30 Listopada odprawił Oyciec S. processyią z przenayświętszym Sakramentem w kaplicy Paulinów obok Watykanu. Oyciec S. ponowił zapewnienie, iż nabywców prawnie dóbr narodowych zostawia przy ich posiadłości, i maią się w tey mierze do kardynała Konsalwi zgłaszać. — Kardynał Konsalwi oznaymił, iż na mieysce dawney straży Zbirow urządzona zostanie siła zbroyna, z którey w miastach maiących 6 do 9000 mieszkańców, stać będzie osadą 10 ludzi; w miastach od 3 do 6000 mieszkańców 7 ludzi, od 1500 do 3000 mieszkańców 5 ludzi, a mniey nad 1500 mieszkańców 3 ludzi.

Odkopany w Pompei i przez profesora Romanelli w Neapolu uzupełniony pomnik historyi Romula iest następuiący: *Romulus Martis — Filius urbem Romam — Condidit et regnavit annos — P. m. quadraginta usque — Acrone duce hostium — Et Rege Caeninensium — Interfecto spolia opima — Jovi Feretrio consecravit — Receptusque in Deorum — Numerum Quirini nomine — Appelatus est a Romanis.*

Rabusie, którzy Malarza Chatillon z domu Lucyiana Bonapartego, biorąc go za kogo innego, porwali, przymusili go do odmalowania siebie, i tyle byli śmiałemi, iż wizerunki swoie gubernatorowi Rzymskiemu posłali.

Gazeta Turynska zawiera do 8 Listopada doniesienia z Algieru. Żołnierze zbuntowali się także przeciw nowemu Deiowi; ale ostrzeżony o tem, przeniosł się w nocy d. 2 Listopada z swoiego pałacu z Ministrami do warownego zamku *Rias Pa* którego broni 50 wielkich dział i aż do środka 16go wieku był mieszkaniem iego poprzedników. Żołnierze uderzyli z groźbą na ten zamek. Dey kazał do siebie ich przełożonych wpuścić i pytał się o

powody ich nieukontentowania. Ta odwaga Deia uięła ich i przyrzekli mu uspokoić swoich podwładnych, co nie było dla nich trudnością, gdyż Turcy z wielkim uszanowaniem słuchaią swoich przełożonych. Dey nie oddalił się iednak z tego zamku, owszem kazał go lepiey obwarować. Dey okazuie się bardzo przyiaznym dla bandery Sardyńskiey.

Naywiększe Stopnie Zimna,

Dnia 20	Grudnia r. b. stopni zimna				—	5,0
— 21	—	—	—	—	—	1.4
— 22	—	—	—	—	—	3.4
— 23	—	—	—	—	—	4 2
— 24	—	—	—	—	—	4'6
— 25	—	—	—	—	—	5,0
— 26	—	—	—	—	—	7.8
— 27	—	—	—	—	—	9,0
— 28	—	—	—	—	—	5 0
— 29	—	—	—	—	—	9 6
— 30	—	—	—	—	—	8,0

DONIESIENIA.

Dnia 14 Stycznia 1818 r. o godzinie 10 ranney dochod z mieszkań w Kamienicy w Krakowie przy ulicy Grodzkiey pod Nr. 234 stoiącey za gotową zapłatę w teyże Kamienicy na drugiem piętrze naywięcey daiącemu sprzedanym zostanie. Chęć zalicytowania takowego dochodu zechcą się zaopatrzonem vadium złp. 100 znaydować. W Krakowie d. 24 Grudnia 1817 r.

Skorczyński Komor. Sąd.

W każdy Czwartek od godziny w pół do trzeciey do w pół do piątey, w Gmachu S. Ducha, w ulicy Szpitalney, w fabryce Muszlinów, Tifenów, Chustek, i t. p. będzie można dostać za gotowe pieniądze, sztuk w tym gatunku wyrobionych, gdzie taż Fabryka obstalunki, i kommissa przyymować będzie. Donosząc i to że Fabrykata Krakowskie, za poświadczeniem Rządu tuteyszego, żadney do Królestwa Polskiego opłacie niepopadaią,

Właściciel Hotelu Drezdenskim zwanego ma honor uwiadomić Prześwietną Publiczność, iż uzyskawszy z mocy uchwały Wysokiego Rządzącego Senatu w dniu 16 Grudnia dr Nro 3690 Dziennika Głównego Senatu zapadłey, pozwolenie dawania w pomienionym Hotelu pod liczbą 499 w Rynku sytuowanym pod czas karnawału w dnie w tygodniu Wtorkowy i Sobotny Pikników. — W pierwszą zaraz Sobotę karnawału otworzy tyż wspomnioną wieczorną zabawę. — Sala gustownie ubrana, Oswiecenie iey dokładne iarzącym światłem. Orkiestra wyborna, i kilka w rząd idących dogodnych oświeconych i uporządkowanych Pokoiów będą w pogotowiu dla udowolnienia w wygodach Gości i sprawienia im zabawy przyiemney. — W Krakowie dnia 31 Miesiąca Grudnia Roku 1817.

Nayzobowiązańszy Piotr Lipiński.

Podpisany upoważniony został do pełnienia obowiązków Notaryusza publicznego w wolnem mieście Krakowie i iego Okręgu; o czem Prześwietną Publiczność zawiadomia.

Matakiewicz,

Mieszkaiący przy ulicy Grodzkiey pod Nrem 287 w kamienicy JP. Iaszke, na pierwszym piętrze.